

Браніслаў ЕРМАШКЕВІЧ

Браніслаў Ермашкевіч – былы вайсковец (1956-1982гг.), настаўнік (1982-2005гг.), член Саюза пісьменнікаў Беларусі з 2005г. Намеснік старшыні Гродзенскага абласнога аддзялення грамадскага аб'яднання “Саюз пісьменнікаў Беларусі” (2005-2015гг.). У друку выступае з 1997 года. У яго творчым набытку чатыры зборнікі паэзіі: “Надзённае” (2001г.), “Навучанне зямлёй” (2004г.), “Зямлі маёй нераўнавага” (2007г.), “Абярэг” (2012г.), кніга нарысаў “Водсвет далёкіх дзён” (да 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне) (2015г.). Творы Браніслава Ермашкевіча друкаваліся на старонках газет “Гродзенская праўда”, “Голас радзімы”, “Літаратура і мастацтва”, у часопісе “Роднае слова”, “Неман”, “Наш сучасны”, літаратурных альманахах “Галасы”, “Нябесны знак”, а таксама ў паэтычна-музычным альманаху “Гродна ў вершах і песнях: і памяць, і пашана, і любоў...”, “На Нёманскай хвалі” і іншых выданнях, а таксама перакладаліся на рускую, украінскую і польскую мовы.

Браніслаў Ермашкевіч лаўрэат конкурсу, прысвечанага 875-годдзю з дня заснавання г. Гродна ў намінацыі “Паэзія” і прызёр конкурсу на стварэнне гімна г. Гродна, прысвечанага яго 880-годдзю. Ён узнагароджаны Ганаровымі граматамі Гродзенскага аблвыканкама “За значныя дасягненні ў галіне літаратурна-творчай і грамадска-культурнай дзейнасці, актыўную грамадзянскую пазіцыю”, а таксама, дыпламамі Гродзенскага гарвыканкама, народнага клуба “Грані” і Падзячным пісьмом Гродзенскага гарадскога Савета ветэранаў. З’яўляецца лаўрэатам прэміі Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта імя А.І.Дубко “За творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва” у намінацыі “Пісьменнік года -2008”. Браніслаў Ермашкевіч з’яўляецца Ганаровым членам саюза пісьменнікаў Беларусі.

Працуючы намеснікам старшыні Гродзенскага абласнога аддзялення грамадскага аб'яднання “Саюз пісьменнікаў Беларусі” (2005-2015гг.), Браніслаў Ермашкевіч праявіў здольнасці арганізатара, ініцыятыўнага творчага лідэра, такоўнага, выхаванага, стрыманага чалавека, які з павагай сіавіўся і ставіцца да сяброў-калег і ўсіх тых, з кім мае суадносіны.

Пранікнёнае

Успрымаю сябе
бы ў сінечы крынічнай вады.
Пачынаю свой дзень
з першай спробы адолець парог.
Аздабляю душу
светлай хваляй, штородзяць сады,
і бяроз чарадой,
што паўсталі ля самых дарог.
Успрымаю той час,
што нясе ў сабе слова «тварыць»,
і адолены шлях,
які мкнецца да стомленых ног.
З Богам быў я заўжды.
Ён мяне навучыў гаварыць,
мовай-маці, навек
ад слаты-нематы абярог.

Францішку Багушэвічу

Зышла з нябёсаў светлакрылых
ў Свіраны вестачка вясной:
Зямлі матуля падарыла
Францішка раннюю парой.

Бы малако, увабраў ад маці
ён мову родную сваю,
як над калыскаю дзіцяці,
яна спявала ўпершыню.

А як хадзіў ён полем-гаем
Здабыць крынічнае вады,
зачараваны родным краем,
спатоліў смагу назаўжды.

Насуперак мясцовай знаці
пранёс ён слова праз гады,
узнёсяго і ў мове маці
пакінуў яркія сляды.

І стаў Францішак Багушэвіч
у першы рад сярод імён.
І сёння ў слове задушэўным
Чарпаю я надзённы плён.

Я ганаруся роднай мовай—
На ёй Францішак размаўляў!
– Я “Дудку...”, “Смык...”,
нібы прадмову,
да ўласнай спадчыны прыняў.

Вязынка

Просты шлях на радзіму Купалы вядзе.
Тут ступаў ён па роднай зямліцы.
Сустракаў шмат мясцінак я ў Вязынцы, дзе
б’юць і зараз святыя крыніцы.

Панавалі раней тут туга і праклён,
тут жальба галасіла бядушчая.
Зараз славіць свой край працы рупнае плён,
ды гудзе ён вячыстаю пушчаю.

З тых часоў адбылося нямала падзей
(Сярод іх шмат прыгожага, годнага).
Наш Купала і жыў, і спяваў для людзей
і стаў сімвалам сэрца народнага.

З куткоў розных Зямлі, нібы ў мора вада,
да нас мкне нават люд Палінезіі.
Мэтазгодна імкне – дакрануцца каб да
невычэрпнай крыніцы паэзіі!

Родны кут

Родны кут Кастуся я прыйшоў успрыняць
як кавалак жыцця дарагога.
Каля хаты-музея яго пастаяць,
паглядзець на развілкі дарогі.

Лістападаўскі дзень мне той час нагадаў
як Кастусь напаўняў свой нататнік...

Вершаваны радок мабыць Бог дараваў,
альбо надыктаваў пан-настаўнік?...

Першы сказ, першы верш, першы том...
На сталё стаіць бульба ў мундзірах.
Спіну горбіць юнак над лістом
у заношанай світцы да дзірак.

Паўна, рэчкі дзяцінства яго
не было даражэй, чым сам Нёма, –
выбягае з вытоку свайго
ён пад птушак нястрыманы гоман.

Дзядзькі Коласа кут нагадаў
мне дзяцінства яго і юнацтва.
Ён у спадчыну нам яго даў,
каб той гонарам нашым застаўся.

Васількі Максіму

На нязвыклай зямлі і чужой,
гэткай цёплай, ды сэрцу нялюбай,
ты спакой свой заўчасна знайшоў,
пераможаны сілаю грубай.

У вачах тваіх промень пагас
назаўжды дваццаць пятага мая.
І вясновай парой кожны раз
без Цябе нас твой дом сустракае.

Разышліся ад слёз берагі –
хвалі Нёмана ўзносяць малітвы.
Наш Максім, наш зямляк дарагі,
з тваім імем навекі мы зліты.

Твае песні жывуць на зямлі,
у далёкім лунаюць сусвеце...
Паглядзі – васількі расцвілі,
мы прынеслі табе іх, Паэце.

Цётцы (А.Пашкевіч)

Калі мары лятуць, як пялёсткі,
вясны ранней на здрадлівы лёд,
я бяру тады зборнікі Цёткі
і чытаю ўсю ноч навывлёт.

А калі сэрца ные без меры,
Калі боль разрывае душу,
яе кніжкі вядуць мяне з цемры
на шырокую дзіва-шашу.

Як яна, у ліхую гадзіну
пра гаротны свой думаю люд:
што зрабіць, каб заўжды быў шчаслівым,

каб жыццё асвятляла душу...
Наўздагонкі за часам імклівым,
зараз Цётцы санет свой пішу.

Дом Элізы Ажэшкі

Каля Дома Элізы Ажэшкі
прыпыніў я наўмысна свой крок.
Да яго пратаптаны ўжо сцежкі,
я сваю пракладаю знарок.

Шмат разоў яе вуліцай крочыў,
бачыў Дом з патаемным святлом.
Мусіць Бог мне даўно напярарочыў,
каб яго ахінуся цяплом.

Дом Ажэшкі, найлепшы на свеце,
пра мінулае мне раскажы,
сюды сталыя мкнуцца і дзеці,
і мая сюды думка бяжыць.

Я дзіўлюся на кнігі Ажэшкі...
Тут пісала Эліза, жыла...
Тут мірскія злучаюцца сцежкі,
і мая сярод іх пралягла.

Чэславу Немэну

Не заўсёды браўся лёс на ясна,
час ад часу слотаю пляскаў.
Ты ж у сне аб родным краі дбаў,
марыў ты аб прышласці прыўкраснай.

Шчыра лёс да сэрца твой прымалі
і ядналі з радасцю сваёй,
па-зямляцку, дружнаю сям'ёй,
на зямлі бацькоўскай сустракалі.

Тваіх песен, Немэн, не забыць нам,
хай яны па Нёмане плывуць,
славу Краю роднаму нясуць,
што сваім ты ўшанаваў здабыткам.

Хай заўсёды зіхацяць уборы,
будзе светла, хораша ў грудзях
ад таго, што мы ў цябе ў гасцях,
і ты з намі ў радасці і ў горы.

Гродна

Прада мной разнасцежыцца Гродна
да апошняе кроплі знаёмы,
і сівы горда-велічны Нёман,
які стаў для мяне цяпер родным.

Замкі – Новы, Стары – веліч Гродна,
след вялікасці тронных прастолаў.
Вастраверхія дахі касцёлаў
драмтэатрам падкрэслены годна.

І падворкі і цень, прахалода
вузкіх вуліц, сады і суквецці,
і праспекты з каштанамі ў цвеце
звычайна раніцай нам асалоду.

Тызенгаўз паважаны тут правіў,
тут пісала Эліза Ажэшка,
тут свае яны торылі сцежкі –
іх імя праслаўляем па праву.

Горад, Богам абраны для храмаў,
і прытулкаў для розных канфесій.
Бог адзін. Малітоўнаю песняй
тут загойваюць вернікі раны.

У Пакроўскі Сабор памаліцца
да нас едуцьз замежжа народы—
у малітве адводзяць нягоды,
у адзіную рэчку каб зліцца.

Горад справы, дарадчык, рамантык,
прававед, навуковец, гісторык...
Разам з людям і ў шчасці, і ў горы
Ён будзе падмурак гарантый.

Быў і ёсць горад цэнтрам культуры,
у былінах і ў песнях апеты.
Мастакі яго пішуць з натуры,
прыгажосць услаўляюць паэты.

Бібліятэцы імя Я.Карскага

З глыбінь вякоў, са дня свайго стварэння,
акрылены свой шлях ты пачала.
Ад Бога атрымаўшы асвятленне,
крыніцай ведаў стала і святла.

Цягнуліся да новых кніжак рукі
людзей вядомых, сталых, малышоў,
ды толькі кожны, прагны да навукі,
сваёю сцежкай да цябе ішоў.

І я прыйшоў. Вось тут я, а не стане,
дык ведаю: нашчадак не міне.
А покуль біцца пульс не перастане,
тут хопіць кніг яшчэ і для мяне.

Заўжды была ты ў лёсе пакаленняў
крыніцай радасці, душэўнага цяпла.
Вякоў скарбонка – гонар і сумленне,
выток натхнення, ведаў і святла.

Мірскі напрамак

У Мір, бы ў Рым, – усе дарогі
праз белы свет па Беларусі.
Сюды праз багны і парогі
і швед калісьці пёрся, мусіць.

А я напрамак выбраў мірскі
са святам кніжкі і пісьменства,
каб назаўсёды замак Мірскі
займеў з душою побач месца.

Каб назаўжды зярняткі ведаў,
Што ў кнігах я шукаў натхнёна,
былі маім жыццёвым крэда
ад каранёў да самай кроны.

Нам дзверы ў свет расчыняць рукі.
Да ведаў – шлях не брукаваны.
На смак спазнаць граніт навукі
Пад словам крочым друкаваным.

Стаіць не нізка, не высока
І пазіраць вандроўцам міла:
за Мір зачэплена вясёлка
дугою князя Радзівіла.

Уздых былога

Як дзіўна мне ля Нёмна берагоў
пачуць, аб чым вяшчае шум дубровы,
падумаць пра бурштынавыя словы
часоў мінулых і былых вякоў.

Як цяжка быць у поўным забыцці
ды аднаўляць парушаныя даты,
успамінаць зямлі бацькоўскай страты,
ды тыя, што набыў я пры жыцці.

І ў забыцці спакой мне толькі сніцца:
будую шлях я ў старажытны свет,
туды, дзе вырас, выспеў заповіт,
дзе пачынае свой выток крыніца.

У кнізе памяці паметкі на палях
раблю аб тым, што мовяць мне таполі,
аб тым, як стан варожы быў у полі
і браў кірунак на айчынны шлях.

Адкуль ішлі прадвеснікі бяды –
зямля бацькоў пра гэта не забыла,
душа ад болю і мая заныла,
убачыўшы пажарышчаў сляды.

Плывуць нястрымна бурныя вякі,
як песні гусяроў у час суровы,
нахмурыўшы свае сівыя бровы,
са мной іх размаўляюць берагі.

Калі ж у хвалях, што нясуць яны,
пачуюцца мне подыхі былога –
тады я ў забыцці пабачу лік святога
сярод дуброў – пасланцаў даўніны.

Паглядзі на нас, Божа

Дзе зямлю напайла сляза,
там зярнятка вясной узышло.
Не глядзіце самотна назад,
дзе зламалі надзеі вясло.

Як жа хутка мяняецца час,
бы вада ў хуткаплыннай рацэ,
і няма з намі тых, хто да нас
жураўля патрымаў у руцэ.

А зямля, дзе ўжо ніва цвіла,
зрастае травой-муравой,
дзе гняздо сваё птушка віла –
раскашуе вятрысты сувой.

На нас, Божа, з вышынь паглядзі,
нахілі над зямлёй галаву.
А ці маем надзею ісці,
ці не топчам дарэмна траву?
Хвалюецца душа

О, як з гарэзнай вышыні

на нас глядзяць аблокi!
Ды без душэўнай цеплыні
плывуць у край далёкі.
І нам хапае на зямлі
зіхоткіх і самотных,
што цеплынёю не змаглі
дайсці да душ істотных.

Кіпіць, хвалюецца душа
як акіян нябесны:
бо там – у ямінах, шаша,
а тут – пад дахам, цесна.

Флюідамі звязалі нас,
капрызлівых і кволых,
зямля і непадкупны час,
і вышыня на долах.

Скразнякоў лабірынт

У душы скразнякі –
цісну вусны да болю,
як імкну напрасткі
я па жвірнаму полю.

Мудрагелісты быт,
падалося – цвярозы,
мару цягне ў нябыт –
горка плачуць бярозы.

Падпірае блакіт
цёмна-сіняя хмара.
Адплывае ў нябыт
з поля жвірнага мара.

Часам плавіцца лёс –
у смуге мая песня.
След на жвіры, бы лёс,
хваля ў мора панесла.

Подых гарэння

Хоць і кажуць: не да тлусту,
абы толькі дзень пражыць,
я надзённай хлеба лустай
буду вечна даражыць.

І зямлёй, і родным словам,
беларускасцю сваёй
і скарбонкай адмысловай
маці роднае маёй.

Буду подыхам гарэння
гартаваць свой вольны дух,
каб у новым вымярэнні
ён заўчасна не патух.

Вартаваць ад сіл нячыстых
буду слова і пяро,
роднай мовы склад вячысты,
што ў душы сваёй збярог.

Мелодыя душы

І як бы ні пісаў,
і як ні дзеясловіў,
ды музыку душы
усю не перадаць.

Жыве адзіны міг,
а потым – вецер вольны
прамчыцца, праляціць,
душы ўзарваўшы гаць.

Перш музыка, не слова,
народзіць прасвятленне,
затым ужо мелодыя
запросіцца ў палёт.

Дык як мне перадаць
душы маёй свячэнне,
мелодыю яе
і музыку без нот?

Беласток

*(З нагоды сустрэчы з беларускімі
пісьменнікамі г. Беластока)*

Захапіў мяне горад былым незнарок,
у муры аж вачыма я ўпіўся.
Перад гмахам сівым прыпыніў я свой крок,
на Браніцкіх Палац падзівіўся.

Бы ручай трапяткі, забруіўся радок,
на паперу сам лёг без прымусу.
Як прадстаў прад вачыма сівы Беласток,
і запаў у душу беларусу.

На квітнеючай польскай зямлі Беласток –
моцны Цэнтр Беларускай культуры.
Дык няхай жа бруіцца гаючы выток,
не загіне ні ў часе, ні ў буры.

Хай грае тальянка

Надыходзіць пара развітання –
Восень спеліць самотны сны,
ночка зорная – сведка кахання
ды ручай, што прылёг ля сасны.

Складзены крылы ўжо нашай палаткі,
шэрань мглы мітусіцца ў вачах,
думкі праносяцца, нібы маланкі,
сэрца хвалюецца, мройна ў грудзях.

Птушкай нястрыманай ты паляцела,
згаслі заўчасна кахання агні,
наша палянка ў бары апусцела –
толькі у памяці – светлыя дні.

Можа мы зноў адшукаем палянку
і ручаёк, што спяваў ля сасны...
Хочацца ведаць, ці грае тальянка
нашай прыгожай юнацкай вясны.